

Bilaga : Sigvard Bernadottes äktenskap.

Det finns gemensamma drag i Sigvards val av kvinnor. Alla tre var spontana, utåtagerande personer. En gissning är att det hade att göra med citatet ur hans dagbok – att han var omgiven av personer som sökte sig till honom, inte för att de tyckte om honom, men för att de var nyfikna och/eller ville nå någon fördel. De kvinnor han valde var åtminstone ärliga, även om de var ansträngande att leva med. De var dock besvärande för kungahusets image: Patzek var tyska & av enkel härkomst. Robbert var antroposof. Lindberg var skådespelerska, bråkmakare & även hon av enkel härkomst.

*

Erica Patzek (1911-2007)

Erica Maria Regina Rosalie Patzek föddes den 12 juli 1911 i Wilmersdorf, Berlin, som dotter till köpmannen Anton Patzek (1878-1939) & hans hustru Maria Anna Lala (1880-1949). Hon hade en äldre bror Georg. Möjligen också en yngre bror. Familjen kom ur enkla omständigheter, men hon själv var uppfostrad på en katolsk klosterschola & därefter avlagt motsvarande en svensk studentexamen. Hon skall förutom tyskan ha talat flytande (?) franska, engelska, italienska & spanska, sjöng bra och spelade piano. Äktenskapet med Sigvard ingicks den 8 mars 1934. Skilsmässan ägde rum den 14 oktober 1943. Hon dog den 30 juli 2007 i Berlin.

Erica nämns i krönikorna (Elgklou 1978: ss. 188-189; Skott 1996: ss. 372; Sundberg 2004: ss. 260-261; Lindqvist 2010: ss. 119-121; Norlin 2015: ss. 245-248) & i samband med bröllopet även i veckopressen.

Paret träffades 1933 under Sigvards UFA-arbete. Denna gång var Sigvard helt omedgörlig. Trots övertalningsförsök av sin far, farfar, faderns kusin Folke Bernadotte & diverse vänner i familjen gifte de sig den 8 mars 1934. Sigvard beskrev henne så här:

Hon hette Erica Patzek. Jag drogs till henne därför att hon var helt annorlunda än de flickor jag träffat förr. Hon var krävande, dominerande, grälsjuk och hade den speciella tyska egenskapen att alltid vara ”beleidigt”, det vill säga sårad eller förolämpad för minsta småsak. Hur många gånger grälade vi inte och hon gick i vrede, svarade inte i telefon, smällde med dörrarna, och hur många gånger blev vi inte vänner igen med försoningssscener och omfamningar. Hon gjorde mig helt vansinnig, jag visste inte hur jag skulle klara henne, men jag blev beroende av henne, jag kunde inte undvara henne. Månaderna gick och så småningom tyckte vi - eller var det hon? - att vi skulle gifta oss.¹

Erica var mycket tilldragande: ”Hennes stora safirblå ögon utstråla intelligens och hon har en värdig livlighet som man egentligen endast finner hos nordens kvinnor. Hon skulle gott kunna gälla för svenska. Hennes hy är exceptionellt vacker, hennes drag rena och regelbundna. Hon är liten till växten, men med en fulländad figur och till och med i London, där man av princip inte visar vad man tycker, följes hon av beundrande blickar.”² Föräldrarna intervjuades om hennes sociala ställning & uppväxt:

¹ Bernadotte 1975: s. 137.

² Vecko Journalen 1934:11, s. 25.

Det är ett äkta gammaltyskt hem vi här råkat in i, ett borgarhem som skvallrar om välmåga, men ingenting vare sig hos värdfolket eller hemmet tyder på uppkomlingens extravaganser. Därtill har familjen Patzek arbetat sig upp för långsamt – långsamt och säkert. Huset de bo i skulle väl kunna gälla för patricierhus, om inte den enkla blåmålade fasaden ett verkade litet skamfilad.

»Nog skulle vi ha kunnat flytta till en finare stadsdel», säger hr Patzek, »men ser ni, vi ha bott här så länge nu, vi trivs här och det är svårt att komma ur sina vanor. Jag skulle väl också ha kunnat sätta igång med en större ombyggnad, men i stället har jag byggt stadigt i 27 år - ett litet stycke för varje gång. Det är bästa sättet att inte »förbygga» sig, som många människor gjort under de senaste åren. Därför har jag också bestämt mig för att hålla upp en tid framåt. Det är bara ute i Globosow som en tillbyggnad är nödvändig. Villan skall ha ännu ett torn innan den kan kallas färdig. Jag har själv med hjälp av arbetslösa byggt till den tidigare efter mitt eget huvud, men jag vågade inte göra den alltför stor. Att köpa en redan förefintlig rymlig villa kan nog gå för sig men att själv bygg en villa en våning högre än villorna runtomkring utmanar omgivningens kritik. Sådant går inte i dessa tider. Men nu är det ju en annan sak när prinsen skall bo där.»

...

Patzek senior var i 20-årsåldern när han övergav sina fäders by för storstaden, som han blivit förtrogen med under den tid han gjorde militärtjänst där. Först tog han plats som gesäll hos en slaktarmästare i Berlin, gick sedan över till lantmåterifacket och därifrån till försäkringsverksamhet. Det dröjde inte många år förrän han förtjänat så mycket att han kunde arrendera ett litet värdshus på Tempelhofer Feld och gifta sig. Hans fru hade vid tiden för giftermålet plats som kokerska i Posen. Hon är polska till börd och ännu efter trettio års vistelse i Berlin röjer hon sin härkomst i behandlingen av tyska språket som ingalunda är felfri.

När Patzek senior bildat ett eget hem började han energiskt och målmedvetet att steg för steg arbeta sig uppåt. Han arrenderade ut marknadsplatser och ställde enstaka stånd till torghandlarnas förfogande. Senare grundade han en stor åkerirörelse. Som ett väsentligt plus på sitt kreditkonto räknar han, att han under kriget haft stora arméleveranser och under hela efterkrigstiden gjort stora affärer med magistraten utan att man ens i det minsta kunnat förebrå honom osunda affärsmetoder.

»Jag känner dem varenda en, alla dessa storpampar», säger han, »som nu fått figurera vid skampålen för att orättmätigt ha riktat sig på det allmännas bekostnad. Själv har jag nogsamman parerat varje försök att få mig indragen i den efterkrigsaffärernas väldiga härva, som man numera haft sånt besvär att reda ut och där man inte vetat var korruptionen började och slutade. Jag har lyckats klara mig trots att den röda regeringen genast exproprierade min lantegendom, trots inflationen och trots krisen. Men det är inte min förtjänst allenast, huvudsakligen är det min hustrus. Så mycket har jag klart för mig, att där kvinnan i allt står sin man bi, där går det familjen väl.»

»För oss är familjen allt - vårt familjeliv är vår helgedom», inskjuter fru Patzek, och ser ut som en helt annan människa än den fru Patzek som en vecka tidigare, strong som tre majorskor från Ekeby, jagade journalister på dörren. »Vårt eget liv har varit arbete», fortsätter hon. »Men vi ha bemödat oss om att ge vår dotter en så god uppfostran som möjligt och först och främst ha vi tänkt på, att hon inte bara skulle tillägna sig improduktiva talanger. Hon har studerat musik, tennis spelar hon utomordentligt och sin bil kör hon lika bra som vilken yrkeschaufför som helst. Franska talar hon flytande fastän hon aldrig varit i Frankrike. Men hon kan också koka

mat och sköta ett hem. Jag vet, att hon skall bli en duktig husmor. Man har påstått att hon skulle ha filmat, men det har hon då visst inte. Jag skulle aldrig ha tillåtit det.»

Fru Patzek berättar vidare, att dottern aldrig lämnats utan uppsikt. Tillsammans med föräldrarna har hon besökt Karlsbad och Kissingen och med en jättestor bil har hela familjen företagit långresor bl. a. till Schweiz. Om föräldrarna någon gång varit förhindrade att göra dottern sällskap så ha de lämnat henne under äldsta broderns uppsikt. Prinsen lärde känna fröken Erika för ett år sedan. Och om denna bekantskap som inte saknar sin romantik, berättar fru Patzek:

»Han ringde ofta, och i telefon hörde vi en sympatisk röst nästan utan främmande accent, som frågade efter fröken Erika. Så kom han på besök, och vi lärde känna honom under namnet Holger. Erika hade giftermålsanbud från flera håll och det är ju fullt naturligt att vi som vilken annan far och mor som helst gärna velat åvägbringa ett giftermål som åtminstone säkrade hennes materiella framtid. Men min man gillade den unge hr Holger och tyckte, att om han också bara var en ung svensk konstnär med osäker framtid, så gällde det ju i alla fall Erikas lycka och det var huvudsaken för honom. Jag är också säker på att prins Sigvard kommer att göra min dotter lycklig och därmed är jag nöjd.

Kan ni för övrigt tänka er, att jag under ett helt halvår inte visste vem han var. Han ringde och han kom, men bara under namnet Holger. Först sedan ett halvår gått kom Erika och sa: 'Mamma jag måste anförtro dig något. Sigvard är en prins, men mamma, vi tycker om varann!«

Det var verkligen ett hårt slag för mig. Jag grät och sökte efter en utväg, för jag hade fullt klart för mig att denna kärlekssaga inte skulle få ett lyckligt slut. Inte vågade vi heller tala om rätta sammanhanget för man, det voro vi ängsliga för, både Erika och jag.»

Patzek senior myser. »Erika presenterade prinsen för mig som en god vän till Georg, min äldste son! Han kom ut till oss på Globow, och vi hade alla riktigt roligt tillsammans. Erika var som förbytt, glad som lärka i skyn, och därför gick det inte heller att lura gamle Patzek. Freundschaft hade mor sagt, men jag talade snart om för henne att det där är minsann mer än Freundschaft mellan den unge svensken och Georg, Det märktes nog att det var något annat som drog och drog mera.»

»Men så måste jag i alla fall tala om för min man hur det förhöll sig», fortsätter fru Patzek. »Och så kom också prinsen och anhöll om Erikas hand. Men min man sade nej, bestämt nej. Han vägrade absolut att ge sitt samtycke till giftermålet. När prinsen stod på sig, bad han honom resa till Stockholm och tala med sin »königlichen Vater«. Prinsen reste också, som ni vet, men kom tillbaka utan faderns samtycke. Fram mot jul meddelade han, att han i alla fall ämnade gifta sig utan sin familjs samtycke. Och vad kunde vi göra? Det var en svår situation, men inte kunde vi hindra prinsen att följa sitt hjärtas bud och inte heller vår dotter. Och för oss var prinsen hr Holger - som hr Holger hade vi lärt känna och tycka om honom.»

»Nu är det ingenting att göra åt saken», konstaterar hr Patzek och antyder också att han ämnar ställa det så bra för de båda unga som det står i hans förmåga. Ute i Globow få de till att börja med fyra rum till sitt förfogande. Två av rummen ha lämnats oinredda, ty prinsen har sin egen smak och dessa rum skall han inreda själv, delvis med möbler från Sverige.

»Vi gamla komma inte att ändra vår smak», säger fadern, »vi bo som vi bott i alla år hittills. Men prinsen och Erika äro unga moderna människor och ska naturligtvis inrätta sig modernt. Prinsen skall nu göra i ordning sin våning vid Bernburgerstrusse med moderna möbler efter sitt eget sinne. Och smak har han, det vill jag lova! Ute på

Globsow hålla vi på att bygga in en stor, öppen spis åt honom. Min yngste son har just enkom varit ute för att se till att den blir färdig tills de komma hem igen.

Först göra de nu sin bröllopsresa till Rivieran. Jag har själv ordnat med resan åt dem, men de få välja vilka platser de ha lust att fara till. När de sedan komma hem ska vi fira dem ordentligt. Prins Sigvard hoppas att han snart skall få ett engagement, men det är väl inte så förfärligt bråttom med den saken! Men han är duktig, på sista tiden i Berlin levde han på sin lön, då hans apanage indragits.»

Och så slutar Patzek med att visa oss hela sin samling jakttroféer. De äro legio och få snart inte rum i hela huset. Han är en väldig Nimrod, Patzek senior.³

För att undvika allt ståhej ville Sigvard & Erica gifta sig borgerligt i London. Först måste de dock tillbringa 14 dagar i landet. De tog in på hotell, promenerade kring i staden & besökte museer. De blev snabbt igenkända. Den svensk-amerikanska pressen sammanfattade:

Det hade varit prövosamma dagar for greve “Bernadotte av Soliden” och hans unga maka i England innan de omsider blevo gifta och kommo bort från världsstaden London. F. d. prinsen måste vistas med sin fästmö i England i 14 dagar innan vigseln kunde äga rum och ehuru de reste dit i hemlighet fingo tidningarna snart reda på saken och en massa människor ringde på eller plågade dem med intervjuer – bland dem representanter for svenska kungahuset, ty far, farfar och andra släktingar önskade i det längsta avråda prinsen från att gifta sig med den tyska skönheten fröken Patzek. Men som en man som står vid sitt ord uthärdade prinsen alla påfrestningar, vilket säkert gör honom dubbelt kär för den unga bruden.

I ett samtal med en väninna har hon, enligt en svensk tidning, skildrat sin missräkning över allmänhetens nyfikenhet och de försök som gjorts att förhindra giftermålet och förklarade att det skulle bli skönt att som äkta makar få försvinna och bli glömda – –

En personlig vän till fröken Patzek har skildrat sina intryck av henne och innehållet av ett personligt samtal i en av Londons morgontidningar. Fröken Patzeks typ påminner om den egyptiska drottningen Nefertiti, förklarar tidningen för övrigt.

“Allting har blivit förstört för oss”, förklarade fröken Patzek en smula upprörd. “När vi reste från Berlin med min broder Georg som förkläde, drömde jag om två härliga veckor i London, men nu måste vi smita ut bakvägen och telefonen ringer i ett enda kör. Dessutom har Sigvard måst diskutera situationen med greve [Folke] Bernadotte, som hela tiden stått i förbindelse med hans far. Jag kan icke begripa”, fortsatte hon, “huru nyheten om vår ankomst hit kom ut. Allt vad vi veta är, att någon telefonerade till svenska legationen och talade om för baron Palmstierna att Sigvard var i London för att gifta sig med ‘en viss person’. Baron Palmstierna satte sig därefter i förbindelse med Stockholm. Det är inte roligt så länge det här varar och vi komma att bli fullständigt upprivna innan det ar slut.”

“Det skall bli en stor lättnad, när vi blivit gifta och bortglömda”, inföll prins Sigvard. “Jag kan sedan börja arbeta i lugn och ro på UFA och du, darling, kan börja träna till filmstjärna.”

“Jag vet knappast, om jag önskar bli filmstjärna, Liebling”, genmålde Erica på tyska. “Jag är fullständigt lika nöjd med att bara bli din hustru. Som regissör kommer du att dirigera och kommendera alla möjliga kvinnliga stjärnor, medan jag som din hustru ...”

³ Chris. Inte visste vi att han var prins... Vecko Journalen 1934:10, ss. 20-21,50.

“Kommer att dirigera och kommendera mig”, inföll prinsen och kysste henne chevalereskt på handen. Fänrik Lennart, som själv gifte sig med en vacker stockholmsflicka av ofrälse börd, gratulerar sin kusin.

“Erica är precis den rätta typen för Sigvard”, säger fänrik Lennart Bernadotte i ett uttalande till Aftonbladet, “intelligent, kultiverad, söt, och med de underbaraste ögon jag någonsin sett, utom Karins förstås. De passa varandra som hyska och hake, helt enkelt. Jag är mycket glad åt att få en så förtjusande släkting och unnar dem allt gott för framtiden. Och så är det ju roligt att få sällskap, att bli flera h e r r a r Bernadotte.

“Jag har träffat Erica vid flera tillfällen i Berlin och kan intyga vilken charmant ung dam hon verkligen är. Sigvard får en fru som han kan vara stolt över. Jag är glad att det just är Erica Patzek som Sigvard valt. Erica är precis den flicka han skall ha. Och så får han en helt enkelt utomordentligt trevlig svåger, Ericas bror Georges, som läser juridik och tar alla med storm.”

Den blivande bruden tillhör en förmögen berlinsk köpmansfamilj av borgerlig typ. Familjen bor Berlinstrasse 141, nära Svenska kyrkan, och har där ett eget hus, som från gatan ger anblicken av ett gammalt patricierhem. Emellertid har man hyrt ut nedre botten till en grönsaksaffär och har vidare inrättat ett kontor för en engrosaffär i huset. Affären skötes huvudsakligen av modern, en kavat och rivande affärslad. På gården har familjen garage och har även en bensinstation för sina bilar. Man driver nämligen en ganska omfattande rörelse. Från deras gods, ett gammalt riddargods, som ligger vid Glopsow på väg mot Mecklenburg vid Stechliner-See, insändas dagligen omfattande sändningar av olika grönsaker, som odlas därute. Fadern driver omfattande torghandel i Berlin och äger en massa stånd, vilka han furnerar med grönsaker.

* * *

I Stockholm uppehåller sig f. n. en av Erica Paetzeks närmaste väninnor, fröken Erika Werner, en ung 20-årig dam, vilken har en hel del att berätta om prinsens och prinsfästmöns liv i Berlin. Vänskapen de båda damerna emellan är av ganska gammalt datum, då de båda samtidigt bevistat en klosterschola i Berlin-Schöneberg. Fröken Werner vistas sedan någon tid hos svenska vänner i Stockholm.

“Jag är i tillfälle att berätta var prinsen först träffade Erica”, säger fröken Werner, “det var på en nyårsbal förra året på Hotell Eden i Berlin och efter vad jag kan förstå blev det kärlek vid första ögonkastet. Sammanträffandet resulterade i ett flertal invitationer till prinsen från fröken Patzeks familj, vilka prinsen med glädje antog. Bekantskapen utvecklade sig raskt och det dröjde inte länge förrän fröken Patzek och jag dagligen hämtade prinsen från hans arbete vid Neu-Babelsberg i prinsens bil, som fröken Erica körde helst, fast att hon hade egna bilar. Ofta gjorde prinsen och Erica längre utfärder, än till faderns gods i Mecklenburg, än till någon annan plats. Allt emellanåt fungerade fröken Patzek som värdinna vid de små festligheter prinsen höll i sin trevliga studio, där det dansades och alltid rådde en mycket god stämning. Erica fullgjorde sina värdinneplikter på ett utomordentligt sätt och vann allas beundran genom sitt behagliga uppträdande.

“Hennes senaste födelsedag firades i prinsens studio då fröken Patzek fick mottaga en blomsterbukett om inte mindre än 60 rosor. Prinsen gav henne mycket ofta blommor, särskilt orkidéer, som Erica tyckte bäst om.

“Erica är bland sina vänner också känd för sin stora djurvänlighet. Hon har en stor schäfer, som följer henne troget och har namnet ‘Lorbas’, samt en liten siamesisk dvärgkatt.”⁴

⁴ Vestkusten, nr 11, sida 1, 1934-03-15.

Det har inte gått att hitta några detaljer om resten av äktenskapet & om skilsmässorsaken. Patzeks bakgrund som skyddad familjeflicka så gott som garanterade att hon snabbt skulle förändras av sitt nya liv, vilket väl var orsaken till att hon gifte sig med Sigvard, men de utvecklades åt olika håll. Båda tycks på slutet ha insett det oundvikliga i processen. ”Jag hade skilt mig från Erica i stillhet utan för mycket bråk men till uppenbar glädje för min familj.”

*

Sonja Robbert (1909-2004)

Sonja Hélène Robbert föddes den 12 oktober 1909 i Köpenhamn som dotter till skeppsredaren Robert Alexander (Christensen) Robbert (1873-1954) och hans fru Ebba Elisabeth Suenson (1886-1972) i Köpenhamn. Sonja var gift tre gånger: 1:a gången 1930 med fransmannen Charles Valissant (1906-?). 2:a gången 1933 med affärsmannen Niels Rasmussen (1903-1961). 3:e gången 1943-1961 med Sigvard. Hon hade en son i 2:a giftet & en son Michael (1944-) i 3:e giftet.

Sonja nämns tillsammans med Sigvard i krönikorna (Elgklou 1978: s. 189; Skott 1996: ss. 373-375; Sundberg 2004: s. 261; Lindqvist 2010: ss. 119; Norlin 2015: s. 247).

Sonja var en känd kostymtecknerska, anlätades av kungl. baletten & vid tidpunkten för äktenskapet drev hon en modesalong. Hon dog den 21 maj 2004 och begravdes i Järna. Anledningen till valet av Järna var hennes livslånga intresse för antroposofi. Detta har av någon anledning mörkats. Jag inleder med hennes kungliga biografi & avslutar med hennes antroposofiska biografi – och aldrig mötas de två:

- ”Sonja var tidigt konstintresserad, och flyttade därför i 20-årsåldern till Frankrike, där hon utvecklade sin konstnärliga ådra. Något som under dessa år kom att bli något av hennes signum, var att måla panoramabilder i vattenfärger. Här gjorde hon sig nu ett namn som konstnär och även modedesigner, och det var förmodligen i egenskap av just konstnärinna som hon träffade den före detta prinsen av Sverige.”⁵ – ”Om fru Robberts utseende berättar en av hennes kvinnliga vänner i Sverige att hon har mörkt cendréfärgat hår, mörkblå ögon, vacker figur och att hon klär sig utmärkt väl, mera som en fransyska än om danska. Hon är vidare mycket språkkunnig samt musikalisk och är en förtjusande värdinna i sitt vackra hem. På senare tid har fru Robbert burit en rad enkla, vackra kläder i en mycket personlig stil, vilka hr Bernadotte själv komponerat.”⁶

Under äktenskapet med Erica Patzek hade Sigvard bara kontakt med sin syster Ingrid. Sonja var betydligt populärare i familjen, förmodligen inte så belastad av tronföljarkonflikterna, och bodde t o m under 2:a världskrigets slutskede på Stockholms slott. Vad som föranledde skilsmässan 1961 är inte känt, men den föregicks av konflikter.⁷ ”Grevinnan Sonja levde och verkade i Köpenhamn några år efter skilsmässan, men i slutet av 1960-talet flyttade hon till Järna utanför Stockholm. Här gav hon bland annat kurser i målning för både vuxna och barn

⁵ Johannes [Öbergs] kungliga porträttblogg. Grevinnan Sonja Bernadotte. <joberg.blogg.se> (2016-01-01).

⁶ Dagens Nyheter, 1943-10-20, s. 16.

⁷ Skott 1996: ss. 374-375.

och rapporterades vara en gärna sedd profil i diverse olika kulturella evenemang under främst 1970-talet.”⁸

- I first experienced Sonja Robbert in the 1970s as a strict and conscientious painting teacher in Järna. Born in Denmark in 1909, she had lived as an artist in France in the 1930s after which, towards the end of the 1950s, she painted stage panoramas in watercolours for Eurythmy for Marie Savitch at Dornach. At Farum, Denmark, in the 1960s, she established her studio for painting with children as well as adults. From this 'island of culture', where music also played a part, Arne Klingborg called her to Järna in 1959. Since then she has been a part of the artistic and cultural life there. She gave courses on subjects such as the history of dance, Goethe's 'Fairy Tale' and his theory of colours, Steiners mystery plays and *Nature of Colour*, the seasons of the year, and the eurythmy figures.

...

Sonja Robbert's main concern is expressed in the phrase 'coloured space'. She held that the age of representational art was actually long gone. Every artist, she maintained, including the representational artist, should try to enter the realm of music. There the spiritual in art could be grasped in consciousness of self where creation could be accomplished out of nothingness. She had painted her great stage panoramas as a way of getting away from the traditional blue backdrops. The coloured lights illuminating the panoramas were to create for the audience a living 'coloured space' in which the eurythmists could be creative in the present moment. It has to be said that Sonja Robbert's colour improvisations have to date met with little understanding, which means that so far it has not been taken further.⁹

Kanske hon uppfattade Sigvard som en alltför trivial person för att ha något vidare utbyte av ett äktenskap med honom.

*

Marianne Lindberg (1924-)

Gullan Marianne Lindberg föddes den 17 juli 1924 i Helsingborg som dotter till musikern (?) Nils Gustaf Lindberg (1898-1978) & kassörskan Thyra Dahlman (1900-1996). Hon hade en yngre bror Rune. Marianne var gift två gånger: 1:a gången 1948 med ingenjören Gabriel Tchang (1919-1980). 2:a gången 1961 med Sigvard. Hon hade tre barn i 1:a giftet: Robert, Richard & Marie.

Marianne har skrivit sina memoarer (Bernadotte 1986). Hon nämns tillsammans med Sigvard i krönikorna (Elgklou 1978: s. 189; Skott 1996: s. 375; Sundberg 2004: s. 261; Lindqvist 2010: s. 121; Norlin 2015: s. 247).

Mariannes memoarer består huvudsakligen av ”namedropping” & anekdoter, men det går att vaska fram några uppgifter om hennes familj & person. Föräldrarna skiljde sig 1934. Orsaken är oklar. I övrigt hade Marianne en ordnad uppväxt, hjälpte till i hemmet & tog realexamen 1940. Därefter blandade hon arbete & amatörteater fram till 1945 då hon kom in på Dramatens elevskola och kunde ägna sig åt yrket på heltid. 1948 gifte hon sig med ingenjören Gabriel Tchang och fick med honom tre barn. De flyttade isär 1959 & året därpå blev det

⁸ Johannes [Öbergs] kungliga porträttblogg. Grevinnan Sonja Bernadotte. <joberg.blogg.se> (2016-01-01).

⁹ Saether 2001: ss. 69-70.

skilsmässa. Orsaken tycks ha varit hennes skådespelarliv: turnéerna & arbetstiderna. För att ta hand om barnen slutade hon 1959 med skådespeleriet & var 1959-1962 avdelningschef för NK:s presentsalong. Därefter var det representation tillsammans med Sigvard & beskyddarskap tillsammans med "Statsbrudskåren":

Några av engagemangen var Stiftelsen "Teknisk hjälp åt handikappade", "Sigvard och Marianne Bernadottes Forskningsstiftelse för Barnögonvård" & Marianne Bernadottes stipendiefond för framstående forskning kring dyslexi och utbildning. Dessa har gett henne två hedersdoktorat på Karolinska Institutet & på universitetet i Bologna.

Att bli övertalad av Marianne att ställa upp på något var att genomgå 3:e graden till dess man gav med sig. Hennes språkkunskaper var i början alltför dåliga för utlandsengagemangen varför hon läste engelska & franska på kursverksamheten och därefter en fil kand med åtta betyg i franska, konst- & teaterhistoria och kulturkommunikation. Efter det erbjöds hon ingå i auktionsfirman Sotheby's internationella expertgrupp & satte även upp en konstnärsfond. Marianne hade alltid varit mycket klädintresserad & med Sigvards förmögenhet i ryggen kunde hon till den grad odla det intresset att hon 1985 valdes till en av världens 10 bäst klädda kvinnor.

Referenser

- Bernadotte, Marianne. (1986.) Glimtar och scener. Stockholm: Norstedts förlag.
- Elgklou, Lars. (1978.) Bernadotte : Historien – och historier – om en familj. Stockholm: Askild & Kärnekull.
- Lindqvist, Herman. (2010.) Kungligt & mänskligt : 200 år med ätten Bernadotte i Sverige. Stockholm: Albert Bonniers förlag.
- Norlin, Arne. (2015.) Familjen Bernadotte : Makten, myterna, människorna. Stockholm: Lind & Co.
- Saether, Jostein. (2001.) Living with Invisible People : A Karmic autobiography. U.K: Claireview books.
- Skott, Staffan. (1996.) Alla dessa Bernadottar. Stockholm: Bonniers.
- Sundberg, Ulf. (2004.) Kungliga släktband : Kungar, drottningar, frillor och deras barn. Lund: Historiska media.